

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/32

Karar Sayısı : 2025/234

Karar Tarihi : 26/11/2025

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Özgür ÖZEL, Burcu KÖKSAL, Gökhan GÜNAYDIN, Ali Mahir BAŞARIR ile birlikte 130 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU: 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla;

A. Ekli (1) Sayılı Liste'de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı kadroları dışında kalan kadrolar ile diğer kurumlara ait kadroların ve ekli (2) Sayılı Liste'de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmesinin,

B. Ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan kadroların iptal edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmasının,

Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 104., 128., 153. ve 161. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ KURALLARI

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin (CBK) 1. maddesinin iptali talep edilen birinci fıkrası ve CBK'ya ekli (1), (2) ve (3) Sayılı Listeler şöyledir:

“Ekli (1) ve (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı Cetvelin ilgili bölümlerine eklenmiş ve ekli (3) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı Cetvelin ilgili bölümlerinden çıkarılmıştır.”

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
...	...	...	...
GH	Cezaevi Katibi	7	869
GH	Cezaevi Katibi	9	150

YH	Kaloriferci	7	83
YH	Kaloriferci	9	30
TOPLAM			1.132

KURUMU : AFET VE ACİL DURUM YÖNETİMİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Şube Müdürü	1	1
TOPLAM			1

KURUMU : DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
TH	Peyzaj Mimarı	6	1
TOPLAM			1

KURUMU : DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	İl Müftü Yardımcısı	1	50
TOPLAM			50

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
EMH	Başmüfettiş	1	20
EMH	Merkez Emniyet Müdürü	1	3
TOPLAM			23

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
EMH	İl Emniyet Müdür Yardımcısı	1	22
EMH	Polis Eğitim Merkezi Müdürü	1	1
EMH	İlçe Emniyet Müdürü	1	3
TOPLAM			26

KURUMU : KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Müze Müdürü	1	3
GİH	Bölge Laboratuvar Müdürü	1	1
GİH	Laboratuvar Müdürü	1	1
GİH	Resim Heykel Müzesi Müdürü	1	2
GİH	Müze Müdür Yardımcısı	1	7
GİH	Bölge Laboratuvar Müdür Yardımcısı	1	1
GİH	Laboratuvar Müdür Yardımcısı	1	1
GİH	Resim Heykel Müzesi Müdür Yardımcısı	1	2
TOPLAM			18

KURUMU : MİLLÎ SARAYLAR İDARESİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA (11/8/2023 tarihli 32276 sayılı Resmi Gazete ile "MERKEZ" şeklinde değiştirilerek düzeltilmiştir.)

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
TH	İç Mimar	6	1
TOPLAM			1

KURUMU : ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	İşletme Müdürü	1	5
GİH	İşletme Müdür Yardımcısı	1	10
GİH	Fidanlık Müdürü	1	2
GİH	Fidanlık Müdür Yardımcısı	1	4
TOPLAM			21

KURUMU : SAĞLIK BAKANLIĞI
TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
SH	Gerontolog	1-8	10
TOPLAM			1

KURUMU : SAVUNMA SANAYİİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
SH	Diyetisyen	3	1
TOPLAM			1

KURUMU : STRATEJİ VE BÜTÇE BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Daire Başkanı	1	3
TOPLAM			3

KURUMU : TÜRKİYE ADALET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	İç Denetçi	5	1
TOPLAM			1

KURUMU : TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
SH	Eczacı	1-8	100
TOPLAM			100

KURUMU : TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADRONUN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	İç Denetçi	4	1
TOPLAM			1

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
EMH	Başmüfettiş	1	50

EMH	Merkez Emniyet Müdürü	1	36
TOPLAM			86

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU : MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
GİH	Bilet Kontrol Memuru	13	4
GİH	Bilgisayar İşletmeni	3	4
GİH	Memur	6	23
GİH	Memur	7	9
GİH	Memur	8	1
GİH	Memur	13	4
GİH	Şoför	5	11
GİH	Tercüman	7	1
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	17
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	6
GİH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	1
GİH	Koruma ve Güvenlik Görevlisi	5	10
TH	Grafiker	6	1
TH	Programcı	4	1
SH	Hemşire	1	1
SH	Hemşire	3	2
SH	Çocuk Gelişimcisi	1	1
SH	Diyetisyen	1	1
SH	Dış Tabibi	6	1
SH	Daire Tabibi	6	1
YH	Dağıtıcı	5	2
YH	Hizmetli	5	5
YH	Hizmetli	6	1
YH	Hizmetli	7	1
TOPLAM			109

KURUMU : MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TEŞKİLATI : TAŞRA

İPTAL EDİLEN KADROLARIN			
SINIFI	UNVANI	DERECESİ	ADEDİ
AH	Avukat	1	1
AH	Avukat	6	1
GİH	Şube Müdürü	1	10

GH	Şube Müdürü	2	11
GH	Şube Müdürü	3	1
GH	Şube Müdürü	4	1
GH	Şef	3	16
GH	Şef	4	1
GH	Şef	5	4
GH	Veznedar	4	2
GH	Veznedar	5	1
GH	Veznedar	6	7
GH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	27
GH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	2
GH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	2
GH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	20
GH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	1
GH	Bilet Kontrol Memuru	5	2
GH	Bilet Kontrol Memuru	6	23
GH	Bilet Kontrol Memuru	7	18
GH	Koruma ve Güvenlik Görevlisi	5	1
YH	Hizmetli	5	3
YH	Hizmetli	6	2
YH	Hizmetli	7	3
YH	Hizmetli	10	1
YH	Hizmetli	13	12
TOPLAM			173

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Muammer TOPAL, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN, Kenan YAŞAR ve Muhterem İNCE'nin katılımlarıyla 13/9/2023 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. AYIRMA VE ESASA KAYIT KARARI

2. 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla;

A. Ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı kadroları dışında kalan kadrolar ile diğer kurumlara ait kadroların ve ekli (2) Sayılı Liste’de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne ekli (1) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümlerine eklenmesinin,

B. Ekli (3) Sayılı Liste’de yer alan kadroların iptal edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne ekli (1) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümlerinden çıkarılmasının,

iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına ilişkin davanın E.2023/145 sayılı davadan ayrılmasına, yeni bir esasa kaydedilmesine ve esas incelemenin bu yeni esas sayılı dosya üzerinden yürütülmesine 4/12/2024 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV. ESASIN İNCELENMESİ

3. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Ahmet CANPOLAT tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu CBK kuralları, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. CBK’ların Anayasal Çerçevesi ve Yargısal Denetimi

4. Anayasa Mahkemesi CBK’ların anayasal çerçevesini ve yargısal denetimine ilişkin ilkeleri daha önceki kararlarında belirlemiştir. Buna göre CBK’ların yargısal denetiminde öncelikle Anayasa’nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci ila dördüncü cümlelerinde belirtilen konu bakımından yetki kurallarına uygunluğunun ele alınması gerekmekte olup bu kapsamda düzenlemenin; yürütme yetkisine ilişkin olması, Anayasa’nın İkinci Kısım’nın Birinci ve İkinci Bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle Dördüncü Bölümü’nde yer alan siyasi haklar ve ödevlerle ilgili olmaması, Anayasa’da münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen ya da kanunda açıkça düzenlenen konulara ilişkin olmaması gerekir. Anılan fıkra yönünden herhangi bir aykırılık tespit edilmemesi durumunda ise bu defa CBK’ların içerik yönünden Anayasa’ya uygunluk denetimi yapılmalıdır (AYM, E.2019/78, K.2020/6, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2019/31, K.2020/5, 23/1/2020, §§ 3-13; E.2018/119, K.2020/25, 11/6/2020, §§ 3-13; E.2018/155, K.2020/27, 11/6/2020, §§ 3-13).

B. CBK’nın 1. Maddesinin Birinci Fıkrasıyla Ekli (1) Sayılı Liste’de Yer Alan Adalet Bakanlığına İlişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı Kadroları Dışında Kalan Kadrolar ile Diğer Kurumlara Ait Kadroların ve Ekli (2) Sayılı Liste’de Yer Alan Kadroların İhdas Edilerek (2) Numaralı CBK’ya Ekli (1) Sayılı Cetvel’in İlgili Bölümlerine Eklenmesinin ve Ekli (3) Sayılı Liste’de Yer Alan Kadroların İptal Edilerek (2) Numaralı CBK’ya Ekli (1) Sayılı Cetvel’in İlgili Bölümlerinden Çıkarılmasının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

5. Dava dilekçesinde özetle; idarenin bütünlüğü içinde yer alan, genel idare esaslarına göre yürütülmekte olan kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden kamu görevlilerinin kadrolarının ihdasına ve iptaline ilişkin hükümlerin kanunla

düzenlenmesi gerektiği, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken bir konuda CBK çıkarıldığı, CBK çıkarma yetkisinin anayasal çerçeve dışında kullanıldığı, yürütme organına genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisinin tanındığı, bu durumun yasama yetkisinin devredilemezliği, Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ile kuvvetler ayrılığı ilkeleriyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralların Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 2., 6., 7., 8., 11., 104., 128., 153. ve 161. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

a. Ekli (1) Sayılı Liste'de Yer Alan Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığına İlişkin Kadronun İhdas Edilerek (2) Numaralı CBK'ya Ekli (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümüne Eklenmesi

6. Dava konusu kural, Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığının (Akademi) merkez teşkilatı için genel idare hizmetleri sınıfında iç denetçi kadrosunun ihdas edilmesini ve bu kadronun (2) numaralı CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümüne eklenmesini öngörmektedir.

7. Anılan Cetvel'in Akademi bölümü 26/2/2025 tarihli ve (179) numaralı Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 3. maddesiyle yeniden düzenlenmiştir.

8. Açıklanan nedenle konusu kalmayan kurala ilişkin iptal talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

b. Ekli (1) Sayılı Liste'de Yer Alan Adalet Bakanlığına İlişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı Kadroları Dışında Kalan Kadrolar ile Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı Dışında Kalan Kurumlara Ait Kadrolar ve Ekli (2) Sayılı Liste'de Yer Alan Kadroların İhdas Edilerek (2) Numaralı CBK'ya Ekli (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümlerine Eklenmesi ve Ekli (3) Sayılı Liste'de Yer Alan Kadroların İptal Edilerek (2) Numaralı CBK'ya Ekli (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümlerinden Çıkarılması

i. Kuralların Konu Bakımından Yetki Yönünden İncelenmesi

9. Dava dilekçesinde konu bakımından yetki yönünden kuralların Anayasa'nın Başlangıç kısmı ile 6., 7., 8., 11., 128., 153. ve 161. maddelerine de aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de CBK'ya ilişkin konu bakımından yetki kuralları Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasında düzenlendiğinden bu husustaki inceleme anılan fıkra kapsamında yapılacaktır.

10. Dava konusu kurallar; (151) numaralı CBK'ya ekli (1) ve (2) Sayılı Listelerde yer alan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna ilişkin kadroları ile Adalet Bakanlığına ilişkin cezaevi kâtipi ve kaloriferci kadrolarının ihdas edilerek (2) numaralı CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmesini ve ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne

ilişkin kadroların iptal edilerek (2) numaralı CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmasını öngörmektedir.

11. Anayasa Mahkemesi; bakanlıkların ve bağlı kuruluşlarının, CBK ile kurulan kamu tüzel kişiliklerinin, Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların kadrolarının ihdası ve iptaline ilişkin düzenlemelerin CBK'larla yapılmasının konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya uygun olup olmadığı hususunu daha önceki bazı kararlarında değerlendirmiştir. Bu kapsamda söz konusu kurum ve kuruluşların kadrolarının ihdası ve iptaliyle ilgili düzenlemelerin idarenin teşkilat yapısı ile ilgili olup yürütme yetkisine ilişkin konulardan olduğu, Anayasa'da CBK ile düzenlenmesi yasaklanan haklar ve ödevlerle ilgisinin bulunmadığı ve Anayasa'nın 106. maddesinin on birinci fıkrasının "*Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.*" ile Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasının "*Kamu tüzel kişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.*" şeklindeki hükümleriyle bağlantılı olarak Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırı bir yönünün de bulunmadığı ifade edilmiştir (AYM, E.2020/8, K.2021/25, 31/3/2021, §§ 17-22; E.2021/50, K.2021/89, 16/12/2021, §§ 18-23; E.2021/91, K.2021/106, 30/12/2021, §§ 19-25; E.2018/119, K.2020/25, 11/6/2020, §§ 27, 28; E.2022/37, K.2023/44, 9/3/2023, §§ 9, 10).

12. Adalet Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığına; Cumhurbaşkanlığı bağlı kuruluşları olan Diyanet İşleri Başkanlığı, Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığına; İçişleri Bakanlığına bağlı olan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğüne; kamu tüzel kişiliğini haiz olan Savunma Sanayii Başkanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna kadro ihdas edilmesini ve Millî Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne ait bazı kadroların iptal edilmesini öngören, dolayısıyla anılan Kurumların teşkilat yapısıyla ilgili düzenleme getiren kurallar yönünden anılan kararlardan ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

13. Bu itibarla kurallar Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı bir düzenleme içermemektedir.

14. Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının dördüncü cümlesinde "*Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz.*" denilmiştir. Buna göre CBK'ların anılan Anayasa hükmü yönünden denetimi yapılırken CBK ile düzenlenen alanda hüküm ifade eden, bu bağlamda karşılaştırmaya esas olabilecek, daha önce kabul edilmiş bir kanun hükmünün bulunup bulunmadığının tespit edilmesi gerekir.

15. Kurallarla aynı alanda hüküm ifade eden karşılaştırmaya esas olabilecek nitelikte, kanunla yapılan herhangi bir düzenleme tespit edilememiştir. Bu itibarla kuralların kanunda açıkça düzenlenen bir konuya ilişkin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

16. Açıklanan nedenlerle kurallar Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı değildir. İptalleri talebinin reddi gerekir.

Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ve Kenan YAŞAR bu görüşte katılmamışlardır.

Yıldız SEFERİNOĞLU ve Selahaddin MENTEŞ Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna ilişkin kadrolar yönünden bu görüşe katılmamışlardır.

ii. Kuralların İçerik Yönünden İncelenmesi

17. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuk kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

18. Hukuk devletinin temel unsurlarından biri *belirlilik* ilkesidir. Anayasa Mahkemesinin yerleşik kararlarına göre anılan ilke, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olmasını gerektirmektedir.

19. Anılan ilkenin yürütmenin asli düzenleyici işlemi niteliğinde olan CBK'lar bakımından da geçerli olduğunda şüphe bulunmamaktadır (AYM, E.2022/113, K.2023/112, 22/6/2023, § 29; E.2018/125, K.2020/4, 22/1/2020, § 28).

20. Dava konusu kurallarla ihdas ve iptal edilen kadro ve sayıları açık, net ve anlaşılır bir şekilde düzenlendiğinden kurallarda belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırılık bulunmamaktadır.

21. Açıklanan nedenlerle kurallar, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptalleri talebinin reddi gerekir.

V. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

22. Dava dilekçesinde özetle; dava konusu kuralların uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğabileceği belirtilerek yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla;

A. 1. Ekli (1) Sayılı Liste'de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı kadroları dışında kalan kadrolar ile Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı dışında kalan kurumlara ait kadroların ve ekli (2) Sayılı Liste'de yer alan kadroların ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmesine,

2. Ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan kadroların iptal edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmasına,

yönelik iptal talepleri 26/11/2025 tarihli ve E.2025/32, K.2025/234 sayılı kararla reddedildiğinden bu eklemeye ve çıkarmaya ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE,

B. Ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığına ilişkin kadronun ihdas edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne ekli (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümüne eklenmesine yönelik iptal talebi hakkında 26/11/2025 tarihli ve E.2025/32, K.2025/234 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden bu eklemeye ilişkin yürürlüğün durdurulması talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

26/11/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VI. HÜKÜM

9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla;

A. Ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığına ilişkin kadronun ihdas edilerek 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne ekli (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümüne eklenmesine ilişkin iptal talebi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA OYBİRLİĞİYLE,

B. Ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna ilişkin kadronun ihdas edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne ekli (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümüne eklenmesinin;

1. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ ile Kenan YAŞAR’ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. İçeriği itibarıyla Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

C. Ekli (1) Sayılı Liste’de yer alan Adalet Bakanlığına ilişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı kadroları dışında kalan kadrolar ile Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu dışında kalan kurumlara ait kadroların ve ekli (2) Sayılı Liste’de yer alan kadroların ihdas edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne ekli (I) Sayılı Cetvel’in ilgili bölümlerine eklenmesinin;

1. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa’ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR’ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

Ç. Ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan kadroların iptal edilerek (2) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmasının;

1. Konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE, Hasan Tahsin GÖKCAN, Engin YILDIRIM, Yusuf Şevki HAKYEMEZ ile Kenan YAŞAR'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. İçeriği itibarıyla Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin REDDİNE OYBİRLİĞİYLE,

26/11/2025 tarihinde karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTES

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. CBK'nın iptali istenen maddesi ile ekli 1 ve 2 sayılı listede yer alan kadroların ihdas edilerek 2 numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin eki 1 sayılı Cetvelin ilgili bölümlerine eklendiğı ve ekli 3 sayılı listede yer alan kadroların iptal edilerek 2 numaralı CBK'nın eki 1 sayılı cetvelin ilgili bölümünden çıkarıldığı düzenlenmiştir.

2. Benzer düzenlemeler içeren ve daha önce Mahkememiz tarafından incelenen 60 numaralı CBK ile 1 numaralı CBK'nın ilgili maddelerinde yapılan değışikliklerin iptal isteminin reddine dair E. 2021/91 - K. 2021/106 sayılı, yine 2020/29 E. – 2022/155 K. sayılı ve 2018/149 E. – 2022/163 ve E. 2022/68 – K. 2024/26 sayılı kararlara yazdığım karşıoy gerekçelerim yukarıda belirtilen düzenlemeler bakımından da geçerlidir. Kadro ihdas ve iptal düzenlemelerinin bütçe hakkıyla da ilgisi olan ve idarenin teşkilat yapısını düzenlemeyi aşan bir yönünün olduğı görüşündeyim. Dolayısıyla incelenen kural ile ekli listeyle kadro ihdası ve eklenmesi yönündeki kuralın yasak alanda düzenleme yaptığı ve konu bakımından yetki yönünden Anayasanın 104. maddesinin 17. fıkrasının 3. cümlesine aykırı olduğı için iptal edilmesi gerektiğı görüşündeyim.

3. Diğler taraftan kadro ihdasıyla ilgili bu kuralın Anayasa'ya uygunluğı denetimine TİHEK yönünden ayrıca değinilmelidir. 06.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları Ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile düzenlenen bu Kurum'un teşkilat yapısı 8 vd. maddelerinde düzenlenmiş ve Kanunun 28. maddesiyle ve ekli listeyle kadrolarla ilgili düzenlemeler de yapılmıştır. Anayasa'nın 104/17. maddesinde yürütme yetkisiyle ilgili konularda Cumhurbaşkanı kararnamesi düzenlenebileceğı belirtilmiş ve bu konuda bir genel yetki düzenlenmiştir. Bununla birlikte anılan onyedinci fıkranın devamında münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken konularda CBK düzenlenemeyeceğı belirtildiğı gibi, bu kapsamda olmadığı halde kanunla açıkça düzenlenen konularda CBK çıkartılamayacağı ifade edilmiştir. Hatta aynı fıkranın son cümlesinde aynı konuda kanun çıkartılması durumunda CBK kuralının hükümsüz hale geleceğı belirtilmektedir. Bu düzenlemeler karşısında kanunla kurulan bir kurumun teşkilat yapısına veya kadro cetveline CBK ile ekleme yapılabilmesi mümkün olmamalıdır.

4. Dolayısıyla Anayasa'nın sisteminde yasama yetkisi asli ve genel nitelikte olup, CBK ise istisnaen bir asli yetki niteliğindedir. Bu bakımdan kanunla teşkilatlandırılan bir kurumun kadrosunun CBK ile ihdas edilmesi herşeyden evvel Anayasa'nın sözüne aykırılık oluşturur. Kaldı ki burada TİHEK'in kadroları da kanunla düzenlenmiştir. Sayın çoğunluğun kanunla yapılan kadro düzenlemesine CBK ile ekleme yapılabileceğı yönündeki kabulü ne yazık ki Anayasa'nın açık düzenlemelerinin gözardı edilmesine yol açmış, sözüne aykırılık oluşturmuştur.

5. Belirtilen nedenlerle incelenen kuralın TİHEK yönünden Anayasa'nın 104. maddesinin 17. fıkrasının 4. cümlesi uyarınca iptal edilmesi gerektiğı görüşündeyim.

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin birinci fıkrasıyla; Ekli (1) Sayılı Liste'de yer alan Adalet Bakanlığına ait hâkim ve savcı yardımcısı kadroları dışındaki kadrolar ile diğer kurumlara ilişkin kadrolar ve ekli (2) Sayılı Liste'de gösterilen kadrolar ihdas edilerek, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan (2) numaralı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmiş, Ayrıca Ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan kadrolar iptal edilerek, aynı Cetvel'in ilgili bölümlerinden çıkarılmıştır.

2. Mahkememiz çoğunluğu, yapılan düzenlemenin bazı kısımlarının Anayasa'ya uygun olduğuna karar vermiştir. Aşağıda açıklanan gerekçelerle çoğunluk kararına iştirak edilmemiştir.

CBK'nın 1. Maddesinin Birinci Fıkrasıyla Ekli (1) Sayılı Liste'de Yer Alan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna İlişkin Kadronun İhdas Edilerek (2) Numaralı CBK'ya Ekli (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümüne Eklenmesi

3. Dava konusu kural, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) merkez teşkilatı için iç denetçi kadrosunun ihdas edilmesini ve bu kadronun (2) numaralı CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümüne eklenmesini öngörmektedir.

4. TİHEK'in kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esaslar 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile düzenlenmiştir. Anılan Kanun'un 8. maddesinde TİHEK'in; idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakan ile ilişkili olduğu belirtilmiştir. TİHEK, Adalet Bakanlığıyla ilişkilendirilmiştir.

5. TİHEK'in kamu tüzel kişiliğinin anılan Kanun uyarınca kurulduğu anlaşılmaktadır. Kanunla kamu tüzel kişiliği kurulan bir kuruma CBK ile kadro ihdas edilmesinin Anayasa'ya uygun olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.

6. Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasında kamu tüzel kişiliğinin kanunla veya CBK ile kurulacağı hükme bağlanmıştır. Anayasa Mahkemesi kararlarında anılan fıkra da yer alan "...kurulur." ibaresinin CBK ile kurulan bir kamu tüzel kişiliğinin CBK ile düzenlenmesini de içerdiği belirtilmiştir (AYM, E.2018/119, K.2020/25, 11/06/2020, § 27; E.2019/105, K.2020/30, 12/6/2020, § 45). Diğer bir ifadeyle kanunla kurulan kamu tüzel kişiliğinin CBK ile düzenlenmesi mümkün değildir.

7. Bu itibarla kamu tüzel kişiliği CBK ile değil kanunla kurulan TİHEK'in Anayasa'nın CBK ile kurulan kamu tüzel kişiliklerine ilişkin 123. maddesinin üçüncü fıkrasından kaynaklanan istisna kapsamında yer almadığından -başka bir Anayasa hükmünde de CBK ile düzenlenebileceği özel olarak belirtilen konulardan olmadığından- TİHEK'e ilişkin kadro ihdasının münhasıran kanunla düzenlenmesi gerekir.

8. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesine aykırıdır.

CBK'nın 1. Maddesinin Birinci Fıkrasıyla Ekli (1) Sayılı Liste'de yer alan Adalet Bakanlığına İlişkin Hâkim ve Savcı Yardımcısı Kadroları Dışında Kalan Kadrolar ile Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Dışında Kalan Diğer Kurumlara İlişkin Kadroların ve (2) Sayılı Liste'de Yer Alan Kadroların İhdas Edilerek (2) Numaralı CBK'ya Ekli (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümlerine Eklenmesi ve Ekli (3) Sayılı Liste'de Yer Alan Kadroların İptal Edilerek (2) Numaralı CBK'ya Ekli (I) Sayılı Cetvel'in İlgili Bölümünden Çıkarılması

9. Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının üçüncü cümlesinde açıkça *"Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz"* hükmü yer almaktadır.

10.Öte yandan Anayasa'nın 128. maddesi, memurların ve diğer kamu görevlilerinin statülerine ilişkin düzenlemelerin açık biçimde kanunla yapılmasını öngörmektedir. Anılan maddede; *"Devletin, kamu iktisadî teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler (...) memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. (...) Bu personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, ayrıca statüleri ve özlük hakları kanunla düzenlenir."* hükmü yer almaktadır.

11. Dava konusu kurallar, (151) numaralı CBK'ya ekli (1) ve (2) Sayılı Liste'de yer alan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, Savunma Sanayii Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna ilişkin kadroların ve Adalet Bakanlığına ilişkin cezaevi katibi ve kaloriferci kadrolarının ihdas edilerek (2) numaralı CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümlerine eklenmesini ve ekli (3) Sayılı Liste'de yer alan Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğüne ilişkin kadroların iptal edilerek (2) numaralı CBK'ya ekli (I) Sayılı Cetvel'in ilgili bölümünden çıkarılmasını öngörmektedir.

12. Bu işlem yalnızca idari teşkilat yapılanmasıyla ilgili olmayıp, kamu hizmetinin hangi unvanla, kaç kişiyle yürütüleceğini ve buna bağlı olarak mali yükümlülükleri doğrudan belirlemektedir.

13. Kadro ihdası ve iptali işlemleri, yalnızca teşkilat düzenlemesi olarak değil, aynı zamanda bütçe hakkı bakımından da değerlendirilmelidir. Kadro ihdas etmek, kamu harcaması anlamına gelir ve bu nedenle TBMM'nin bütçeye ilişkin yetkisinin alanına girer.

14. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile bu tür mali sonuçlar doğuran düzenlemelerin yapılması, yürütmenin yasamanın yetki alanına müdahalesi anlamına gelir. Bu durum, kuvvetler ayrılığı ilkesi ile bağdaşmamaktadır.

15. Kadro ihdası ve iptali, kamu hizmetine girme hakkı üzerinde de doğrudan etkilidir. Bu nedenle Anayasa'nın 70. maddesi bağlamında, temel hak ve özgürlükleri etkileyen bir düzenleme olması nedeniyle CBK ile değil, kanunla yapılmalıdır.

16. CBK ile kamu görevlerine ilişkin kadro düzenlemelerinin sınırsız şekilde yapılabilir olması, Anayasa'nın açık hükümlerini etkisiz kılarak hukuk devleti ve normlar hiyerarşisi ilkelerini zedeler. Bu tür işlemlerin CBK ile yürütülebilmesi, yasama organının dışlanması sonucunu doğurur.

17. Sonuç olarak, söz konusu düzenleme açıklanan sebeplerle konu bakımından yetki yönünden, Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerine ve 128. madde ile 161. maddesine aykırıdır.

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Kenan YAŞAR

KARŞIOY GEREKÇESİ

1. Mahkememiz çoğunluğunun 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin 1. fıkrasının konu bakımından yetki yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal talebinin reddine ilişkin karara katılmamaktayım.

2. İptali talep edilen Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerinde kadro ihdası ve mevcut bazı kadroların iptalini içeren kadro ile ilgili hususlara ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

3. Dava konusu kuralların "konu bakımından yetki" boyutu ile Anayasa'ya uygunluk denetiminde Mahkememiz çoğunluğunca Anayasa'nın 104. maddesinin onyedinci fıkrasına bir aykırılık bulunmadığı kanaatine ulaşılsa da kuralların Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasının birinci, ikinci ve üçüncü cümlelerine aykırı olduğu için iptali gerekmektedir.

4. Nitekim Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kadro ihdası konusunu düzenleyen bir kurala ilişkin Anayasa Mahkemesinin daha önce verdiği bir kararda bu konunun Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmesinin Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiği görüşünde olduğumdan Mahkememiz çoğunluğunun iptal isteminin reddi yönündeki kanaatine katılmamıştım (Bkz.: E. S.: 2018/119, K. S.: 2020/25, K. T.: 11/06/2020 §§ 6-22, 27-31, 33). Aynı hukuki gerekçelerin kadro ile ilgili düzenlemenin yer aldığı dava konusu (151) numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükmünde de geçerli olduğu kanaatindeyim.

5. Dolayısıyla E. S.: 2018/119, K. S.: 2020/25 sayılı kararın karşıoyunda yer verdiğim gerekçelerle 9/8/2023 tarihli ve (151) numaralı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Kadro İhdas Edilmesi ile Bazı Kadroların İptal Edilmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 1. maddesinin 1. fıkrasının Anayasa'nın 104. maddesinin on yedinci fıkrasına aykırı olması nedeniyle iptali gerektiği kanaatinde olduğum için çoğunluk görüşüne katılmamaktayım.

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

KARŞIOY

1- Dava konusu kural ile, kanunla kurulmuş bir kamu tüzel kişiliği olan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun (TİHEK) merkez teşkilatında denetçi kadrosu ihdas edilmekte ve söz konusu kadrolar Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (CBK) yoluyla teşkilat yapısına dâhil edilmektedir. Çoğunluk, düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olmadığı sonucuna ulaşarak iptal talebinin reddine karar vermiştir. Bu sonuca katılmıyoruz.

2- TİHEK, 6701 sayılı Kanun ile kurulmuş, kamu tüzel kişiliğine sahip, idari ve mali özerkliği bulunan, özel bütçeli bir kurumdur. Bu yönüyle Kurum, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulan kamu tüzel kişileri bakımından Anayasa'nın 123. maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen istisnai düzenleme alanı kapsamında değildir. Bu nedenle TİHEK'in teşkilat yapısına ve kadro ihdasına ilişkin hususların CBK ile düzenlenmesi mümkün değildir.

3- Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın 104. maddesine ilişkin yerleşik içtihadında; CBK ile ancak CBK ile kurulan kamu tüzel kişilerinin düzenlenebileceğini, buna karşılık kanunla kurulan kamu tüzel kişilerinin teşkilat yapısı ve kadro rejiminin CBK ile düzenlenemeyeceğini kabul etmektedir. Mahkeme, bu bağlamda "kurulma" kavramının yalnızca tüzel kişiliğin ihdasını değil, aynı zamanda "teşkilatlanma ve kadro" yapısını da kapsadığını belirtmektedir.

Bu itibarla, bir kamu tüzel kişiliğinin kanunla kurulmuş olması, onun teşkilat yapısı ve personel rejiminin de kural olarak kanunla düzenlenmesini gerekli kılar. Aksi yöndeki bir düzenleme, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini zedelediği gibi, Anayasa'da öngörülen normlar hiyerarşisiyle de bağdaşmamaktadır.

4- Bu nedenlerle, kanunla kurulmuş bir kamu tüzel kişiliği olan TİHEK'e Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kadro ihdas edilmesini öngören dava konusu kuralın, münhasıran kanunla düzenlenmesi gereken bir alana ilişkin olduğu, bu yönüyle Anayasa'nın 104/17-3 fıkrasına aykırı bulunduğu ve iptal edilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Bu sebeple çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ